

VIÐMERKINGAR

Tzatziki

Við Tzatziki er barna-útlarpið komið fram til nútíðina. Ístaðin fyrri sögur úr farnari tíð, øðrvísi umhvørvi og á sera torskildum máli, hava vit nú fingið eina søgu úr okkara samtíð og einum av okkara granna-londum at hoyra í barnaútlarpinum.

Rakul í Gerðinum
Trongisvágur

Sum eg havi skilt á tveim-um lesarabøvum í Dimma-lætting 25. juni (einum annonymum brævi og ein-um brævi frá Erlu Berg-hamar Sørensen), so var eg ikki tann einasta mamman í landinum, sum mátti steðga á og lurta, tá ið lisið var úr nýggjastu bókini um Tzatziki, hin 22. juni í ár. Munurin er bara tann, at eg bleiv glað og rørd, tá eg hoyrði, hvussu væl mamm-an hjá Tzatziki dugdi at víðgera torføra spurning hansara um, hvørt hann var rumpari.

Nú hevur so Hægstirættur talað. Og tá hann talar, tá er eingin hægri, sum kann broyta ta avgerðina. Í Hægstirætti eru orðini og avgerðirnar lóg yvir øllum lógum. Tvs. at hetta slagíð av fangum, sum Bushfyr-i-sitingin hevur sett uttan fyri allan lóg og rætt, nú sleppa at royna seg í dómstólunum. Hetta er eitt óvanliga stórt framstig og boðar tað eisini frá góðum. Tíverri hevur tað í alt ov stóran mun eydnast konservativum forset-um at seta sini fólk við í lyklastørvini í Hægstarætti. Hesir sita fyri lívið, og tá hugsað verður um, hvussu stórt vald Hægstirættur hevur yvir hvørjum tí einasta menniskjað í USA og ikki minst yvir tí frælsi og rætt-vísi, sum amerikanska tjóðin leggur so stóra dent á, so er tað altavgerandi fyri demokratið og framtíðina hjá eini tjóð sum USA, hvørji fólk sita í Hægstarætti.

At rætturin nú bráðdliga tekur eina avgerð, sum gongur beint ímóti politikkinum hjá Bush í Guantanamo-málinum er ein gløtti. Tað visir hóast alt, at rætturin er ikki politiskt stýrður í einum og øllum men at hann eisini kann virka sum garantur fyri fólkaræði og rættvísi. Vit hava annars ikki gloymt vanæriligu av-gerðina hjá Hægstarætti at loyva deyðarevsing í USA. Vónandi er seinasta avgerðin í fangamálinum ein ábending um, at hesi almáttugi dómstólur ikki er í lummanum á tí konservativa forsetanum hóast alt. Tað er uppið tal at velja nýggjar limir til Hægstarætt. Tað skal so vera okkara vón, at hetta ikki verður í hesum skeiðnum hjá Bush, men at tað verður upp til tann meira liberala demokratin Kerry at gera av, hvørjir eftirmenninir vera, tá skift verður út í Hægstarætti í komandi tíðum. Hetta er ein avgerð, sum forsetin einsamallur situr við. Ja kanska í veruleikanum tann mest týðandi avgerðin, sum amerikanskur forsetur hevur.

Af Preben Maegaard, director, Folkecente-ret for Vedvarende Energi, Danmark, vicepræsident for EUROSOLAR .

og

Erling Simonsen
formand, Færøernes Naturværns Forening, NVU

Innsent tilfar
Av tí at vit fáa rættuliga nógv innsent tilfar sendandi – meira enn vit fáa í blaðið – hevur blaðleiðslan verið noydd at gjørt nakrar avmarkingar.

Enn sum áður skal fult navn skal vera undir

allum innsendum greinum – annars verða tær ikki prentaðar. Harnæst tilskila vit okkum rætt til at ikki at taka við tilfar, sum eisini er sent óðrum blóðum ella hevur verið prentað aðrastaðni.

Drúgvur greinar – greinar sum eru longri enn

áleið 5.500 tekn, verða raðfestar lægri, og koma bert í blaðið, um pláss er fyri teimum. Tað er ein fyrimunur um vit fáa tilfarið umvegis teldupost ella á diskli.

Framhald á næstu síðu

Lýsingar	
Freistir:	Tekstlýsingar Størrí lýsingar Lýsingartorgið Heilsanir
Týsdagsblaðið	Mán.kl. 10
Mikudagsblaðið	Týs. kl. 10
Hósdagsblaðið	Mik. kl. 10
Fríggjadagsblaðið	Hós. kl. 10
Leygardagsblaðið	Frí. kl. 10
Størrí lýsingar, sum nógv arbeiði stendst av, mugu vera inni í góðari tíð og áðrenn ásettut freistir.	
Framhjápláss má umbiðjast í góðari tíð.	
Stødd:	
Ein heil síða í Sosialinum er 254 mm breið og 346 mm í hædd. Breiddin á einum teigi er 39mm og rúmið millum teigarnar er 4mm.	
Innsent tilfar	
Fult navn skal vera undir innsendum tilfari. Innsendar greinar, har blaðleiðsl-an ikki er kunnað um bústað og telefonnummar, verða ikki settar í blaðið.	

Blaðið verður prentað mánadag-fríggjadag klokkan 14⁰⁰

VIÐMERKINGAR

LM 61,5 METER VINGE, maj 2004. Er beregnet til endnu store vindmøller end de i dag anvendte

kan lagres enkelt og billigt i vandvarmelageret til an-vendelse, når vindmøllerne ikke kan dække hele el- og varmebehovet.

Elforbruget har til enhver tid første prioritet, fordi oliebaseret elproduktion, bl.a. som følge af den lave totalvirkningsgrad på 45%, er meget dyrere pr. kWh end oliebaseret varmepro-duktion. Princippet med vandvarmelagre er i øvrigt kendt i flere lande; således findes der i Danmark flere hundrede større og mindre vandvarmelagre i byer, der er blevet stillet om til kraft-varme, solvarme, biomasse mv.

På Færøerne vil busserne i fremtiden kunne køre brint fra vindmøllestrøm.

pumpe vand op i vandlagre-ne i Eidi og Vestmanna.

Der er således med de i 2002 gældende oliepriser 90 millioner kroner til rådighed til at afskrive og forrente en investering på godt en milliard kroner, hvilket giver en direkte tilbagebetalingstid på 11-12 år. Det finder vi er en god og meget fremtids-sikker samfundsinvestering, som vil gøre Færøerne til forbillende for mange andre lokalsamfund i verden. Økonomien bliver næppe dårligere end her beregnet, men kan med forventede stigende olie-priser i de kommende 20 år "risikere" at blive meget bedre end her vurderet. Øget uafhængighed af olie-import vil være til stor gavn for Færøernes samfunds-økonomi.

En stor del af det tekn-iske udstyr i det nye inte-grerede energisystem på Færøerne, herunder tårnene til vindmøllerne, fjern-varmesystemet og en stor del af infrastrukturen, vil kunne udføres af lokale virksomheder og give ny beskæftigelse. Samtidig vil energisektoren, anlægssek-toren, systemudviklere og rådgivere opbygge kompe-tencer på et helt nyt om-råde, som kan blive en eksportartikel.

Fra at være en af verdens største CO2 forurenere vil Færøerne miljømæssigt kunne blive et avanceret og forbilldeligt øsamfund, der anvender de vedvarende energiformer til oprethold-else af en høj levestandard. Med en yderligere udbygning med vindenergi, vil man med dette projekt bane vej

forholdsmæssigt større antal, dersom man fore-trækker mindre vindmøller.

Vi taler her om en in-stalleret effekt af vindkraft på 80-90 MW eller 20 gange mere end der opere-res med i Færøernes planer for udbygning med vind-kraft ifølge SEV's årsberet-ning for 2002. På den and-en side er det ingenlunde utopiske tal. I en række danske og tyske lokalsam-fund er der allerede - i for-hold til indbyggertallet - installeret en tilsvarende eller større mængde vind-kraft, end der indgår i denne plan.

I Thy-Mors Elforsyning i Nordvestjylland er der således installeret 180 MW vindkraft, som kommer fra flere hundrede privatejede vindmøller. Her er man ikke blot selvforsynende med elektricitet; periodevis med kraftig vind bliver op til 75% af vindelektrici-teten eksporteret til nabo-egnene, hvorfra man til gengæld importerer strøm, når der er utilstrækkeligt med vind.

Det kan man af indlys-ende årsager ikke på Fær-øerne. Det anderledes i vores plan for Færøerne er, at man – af god grunde - ikke eksporterer overskuds-elektriciteten fra vindmøl-lerne til naboområderne, men anvender den til op-varmning. Når det over-hovedet kan lade sig gøre at fremkomme med denne skitse, er det ved at benytte vindmøller med synkron-generatoratorer, hvor man kan etablere en forsyning med vindkraft anderledes, end man gør det i store forsyn-ingsområder på fastlandet.

Fjernvarme i Torshavn fra vinden

Vindkraft fluktuerer som bekendt, men det opfanges, når der er overskud af vindelektricitet, i det nye fjernvarmesystem i Tors-havn, hvor der skal opstil-les store stålтанke, der fun-gerer som vandvarme-lagre. Periodevis er der mere vindelektricitet fra de 16-18 kæmpemøller, end SEV og fjernvarmefor-syningen tilsammen kan forbruge, men overskuddet

Sundsværket (ca. 120 millioner kWh om året) sendt ind i det eksisterende 60 kV (kilovolt) højspænd-ingsnet. Den overskydende elektricitet anvendes på den fremtidige fjernvarmece-ntral i Tórshavn.

I samkøring med vand-kraftanlæggene i Vest-manna og Eidi skal vind-møllerne levere de godt 200 millioner kWh elektrici-tet, som er hovedom-fund er der allerede - i for-hold til indbyggertallet - installeret en tilsvarende eller større mængde vind-kraft, end der indgår i denne plan.

Der er nogle særlige for-dele ved dette koncept. Det kræver detaljerede bereg-ninger, men vi vurderer, at i omkring 65% af årets timer vil vindelektriciten kunne erstatte den dieselprodu-cerede strøm, hvorved elforsyningen vil blive for-ureningsfri og billigere, end den er nu.

Det viser alle erfaringer fra områder, hvor der allerede bruges megen vindkraft. Her ligger el-produktionspris-erne væsentlig under de færøske. Med vindressourcer, der hører til de bedste i verden, kan priserne på vindelektricitet på Færo-erne kun blive billigere end på fastlandet.

Vindelektricitet erstatter oliebaseret elektricitet og varme

Vindelektriciteten kan bill-igt og enkelt transporteres i et højspndingsnet fra vind-møllerne på Neshaga eller tilsvarende gode placer-inger, til Tórshavn området. Her bliver den del af vind-elektriciteten, der skal erstatte el-produktionen fra

Sosialurin

Sosialurin
Stovnaður: 1927
Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller
jan@sosialurin.fo
Blaðstjóri: Eiríkur Lindenskov
eirikur@sosialurin.fo
Fíggarleiðari: Jákup Mørk
jakup@sosialurin.fo
Marknaðardeild: lysing@sosialurin.fo
Jonhard Hammer jonhard@sosialurin.fo
Durita Simonsen durita@sosialurin.fo
Gudny Langgaard gudny@sosialurin.fo
Finnbjørg Nattestad
finnbjorg@sosialurin.fo
Blaðfólk:
Áki Bertholdsen aki@sosialurin.fo
Eyvðun Klakstein eydun@sosialurin.fo
Edvard Joensen edvard@sosialurin.fo
Vilmund Jacobsen vilmund@sosialurin.fo
Solby Eliassen solby@sosialurin.fo
Dagfinn Olsen dagfinn@sosialurin.fo
Magnus Gunnarsson maggi@sosialurin.fo
Páll Holm Johannesen pall@sosialurin.fo
Heini í Skorini heini@sosialurin.fo
Rúna Sivertsen runa@sosialurin.fo
Terji Nielsen terji@sosialurin.fo
Anna V. Ellingsgaard anna@sosialurin.fo
Eyðna Skaale eydna@sosialurin.fo
Hans Kárason Mikkelsen
hans@sosialurin.fo
Ítróttur:
Jákup Mørk jakup@sosialurin.fo
Terji Nielsen terji@sosialurin.fo
Myndamenn:
Álvur Haraldsen alvur@sosialurin.fo
Jens Kristian Vang jensk@sosialurin.fo

Sosialurin í Norðoyggjum:
Postsmoga 231
Nólsøyar Pálsøgta 1, 700 Klaksvík
tel. 458686 fax 458687
e-post: klaksvik@sosialurin.fo
Sosialurin í Suðuroy:
tel. 375364 fax 375464
tel. 220727
e-post: aki@sosialurin.fo
e-post: dagfinn@sosialurin.fo
Sosialurin í Eysturoy:
Postsmoga 143, Saltangará
tel. 447820 fax 449520
tel. 228909
e-post: vilmund@sosialurin.fo
Sosialurin í Vágum:
360 Sandavágur
tel. 333820, 220507 fax 333720
e-post: edvard@sosialurin.fo
e-post: vagur@sosialurin.fo

Hydrogenanlæg i Reykjavik på Island til forsyning af busser, der kører på brint.a